

**6B04205– «Құқықтану», 6B12301 – Құқық қорғау қызметі,
6B04202 – Мемлекеттік қызмет білім беру бағдарламалары бойынша**

**UP 2205-07 Қылмыстық құқық. Жалпы бөлім
2025-2026 оқу жылының күзгі семестрі 1, 2 курс, қазақ бөлімі.**

6B12305 – Құқықтану» мамандығы бойынша білім алушы студенттердің оқу нысанының бір түрі болып семинарлық сабақтар танылады. Ұсынылып отырған жалпы ережелер тек қана ұсынушылық сипатқа ие.

Тәжірибелік сабақтар оқу үдерісінің қажетті элементі болып табылады. Тәжірибелік сабақтардың мақсаты – дәрістен алған білімді тереңдету, ұлғайту, кәсіби маңызды білім мен машықты қалыптастыру. Тәжірибелік сабақтар студенттерге заңи терминологияны меңгеруге, сөйлеу мәдениетін және кәсіби ойлау қабілетін дамытуға көмектесіп, оралымды екі жақты байланыстың құралы болып табылады.

Студенттер тәжірибелік сабақтарда нақты жағдайларға құқықтық нормаларды қолдану, нормативтік құжеттарды түсіндіру, көптеген құқықтық актілердің ішінен тиісті нормаларды таңдап алу машығына, өзінің даралығын, ойлау дербестігін, өз пікірін аяғына дейін ұстану қабілетіне ие болады.

Тәжірибелік сабақтардың құрылымы келесі элементтерді қамтиды: ұйымдастырушылық кезең (оқытушы студенттермен сәлемдесіп, журналда сабаққа келмеген студенттерді белгілейді, студенттердің сабаққа дайындығын анықтап, сабақтың тақырыбы мен жоспарын жариялайды); материал бойынша студенттердің сұраққа жауабын тыңдайды; негізгі бөлім (теориялық сұрақтарды талдау және есептерді шығару); сабақты қорытындылау (оқытушы бүкіл топтың жұмысын бағалап, бағаларды жариялап, түсінедіреді, нақты студенттердің жауаптарындағы жетістіктер мен жіберілген кемшіліктерді көрсетіп, келесі сабаққа тапсырма береді). Тәжірибелік сабақтардың негізгі бөлімі теориялық сұрақтарды есептерді шешумен оралымды үйлестіруге арналуы керек, уақыттың елеулі бөлігі есептерді шешуге жіберіліп, 50 минуттық сабақ барысында теориялық сұрақтарды талдауға 10-15 минут уақыттың жұмсалуды ұсынылады. Теориялық сұрақтарды талдау әртүрлі: студенттердің баяндамалары, есептерді шешу, теориялық семинар жүргізілуі мүмкін.

Оқытушы студенттерге баяндаманың қандай талаптарға сәйкес келуі қажет екендігін түсіндіруі қажет. Баяндаманың тақырыбын белгіліген соң, жұмыста пайдаланылған авторларды атап, баяндаманың жоспарын және баяндама бойынша тиісті сұрақтарды қайнар көздерге сілтеме, авторлардың пікірін келтіре отырып, мүмкіндігінше өз пікірін білдіре отырып жан-жақты түрде баяндау қажет.

Есептерді шешу, қойылған сұрақтарға толық жауап беру түрінде жазбаша нысанда студенттердің дәптерлерінде болуы қажет. Есепте берілген әрбір оқиға, жағдай олармен байланысты сұрақтарды заңи бағалауды талап етеді. Әр сұраққа заң нормаларына сілтеме жасай отырып, нақты жауап берілуі (иә, жоқ) керек. Студент тиісті норманы қалай қолданғанын, сәйкес жағдайларда ҚР Жоғарғы сотының нормативтік қаулыларына, ғылыми түсіндірулерге сілтеме жасай отырып көрсетуі қажет. Осы әдіснаманы меңгерген студент кәсіби міндеттерді тиімді шешуге байланысты тәжірибелік машыққа ие болады.

Семинар (лат. *seminarium* – рассадник, көшет) – жетекшінің тапсырмасы бойынша жекелеген сұрақтар, проблемаларды баяндама немесе бірігіп талқылау түрінде студенттердің өз бетінше зерделеуіне негізделген, оқу үдерісінің нысаны. Тәжірибелік сабақтарға қарағанда семинар теориялық сипатқа ие және белгілі бір пәнде терең бағытталған. Семинар сабақтары оқушыларды оқу-танымдық қызмет барысында дербестік танытуға бағыттай отырып, білімді нығайтуға көмектеседі. Семинар барысында қайнар көздермен, қосымша әдебиеттермен, құжаттармен жұмыс нәтижесінде алынған білім жүйеленеді, тереңдетіледі, қадағаланады. Семинар сабақтарының басты мақсаты – студенттерді зерттелінетін салалардың ерекшелігіне қарай, теориялық білімді пайдалану дағдылары мен машықтарына ие болу мүмкіндігімен қамтамасыз ету.

Негізгі мақсаттық бағытына байланысты семинардың үш типін ажыратамыз:

1) белгілі бір оқу курсын терең зерттеуге арналған, осы курстың материалымен тақырыптық байланысты семинар;

2) әдіснамалық тұрғыдан маңызды курстың немесе белгілі бір тақырыпты негізді түрде дайындауға арналған семинар;

3) арнайы семинарға ұласуы мүмкін, жекелеген өзекті мәселелерді ғылыми өңдеуге арналған зерттеу типіндегі семинар.

Арнайы семинар белгілі ғалымның жетекшілігімен белгілі бір проблемаға байланысты жас зерттеушілердің қарым-қатынасының мектебін білдіреді. Тәжірибелі жетекші ғылыми шығармашылықтың ауа-райын қалыптастырып, студенттерді ұжымдық ойлау қызметіне бағдарлап, зерттеу жұмысының тиімді әдістерін пайдаланады. Қорытынды сабақта оқытушы студенттік ғылыми жұмыстарға толыққанды шолу жасап, қорытындылайды, қарастырылған проблемалардың ары қарата зерттелу мүмкіндіктерін аша отырып, қызығушылық білдірген студенттердің осы проблемаларды зерттеуге қатысу мүмкіндіктерін түсіндіреді.

Семинар сабақтары дәріс сабақтарымен тығыз байланысты, дегенмен де семинардың оқу материалы дәріс материалың қайталамайды. Оқытушының жетекшілік рөлі оқу жұмысын тиянақты жоспарлаудан, маңызды сұрақтарды семинарда талдауға бөліп шығарудан, дербес дайындалу үшін әдебиеттерді таңдаудан, талқылау үдерісіне басшылық жасаудан көрінеді.

Жүргізу әдісіне байланысты семинар келесі түрлерге бөлінеді.

Семинар-сұхбат семинар жоспарындағы барлық сұрақтар бойынша бүкіл студенттердің сабаққа дайындалуын білдіріп, тақырыпты белсенді талқылауға студенттердің елеулі бөлігінің тартылуын білдіреді. Оқытушының қысқаша баяндамасынан кейін, жоспардағы нақты сұрақтар бойынша бірнеше студенттердің жан-жақты мәлімдемелері тыңдалып, басқа студенттердің жауаптарымен толықтырылады, соңынан оқытушы қорытындылайды.

Семинар-дискуссия, немесе семинар-диспут қандай да болмасын проблеманы ұжымдық талқылау және шешу үшін семинарға қатысушылардың диалогтық сөйлесу мүмкіндігін білдіреді. Талқылау үшін оқытылатын пәннің ең өзекті мәселелері таңдалынады. Участники Дискуссияға қатысушылар өз ойларын нақты құруға, өз пікірлерін ұстап тұруға, сын пікірлерге дәлелді түрде қарсы тұруға үйренеді. Семинар сабақтарының ең тиімді нысаны қатысушылардың сәйкес орналасуы қағидасындағы «дөңгелек үстел». Осыған байланысты диалог арқылы дискуссия тақырыбын бірігіп өрбіту үшін, студенттерді қарым-қатынас, өзара әрекет мәдениетіне үйрету қажет.

Семинардың аралас нысаны баяндамаларды талқылау, қатысушылардың еркін сөйлеуі, жоспарланған дискуссиялар түрінде өтеді.

Студенттердің семинарға дайындалуына педогогикалық жетекшілік ету оқытушының баяндамалардың жоспарын құруға көмектесуінен, әдеби қайнар көздерді конспектілеуге үйретуден, рефераттар мен баяндамалардың мәтінін дұрыс рәсімдеуге, өзіндік жұмыс барысында туындаған сұрақтарға байланысты кеңес беруден көрінеді.

Семинар сабақтары үшін тапсырмалар:

Семинар 1. Қылмыстық құқықтың түсінігі, пәні, жүйесі, міндеттері және қағидалары.

Семинар жоспары (2 сағат):

1. Қылмыстық құқықтың түсінігі, құрылымы және ерекшеліктері. Қылмыстық құқықтық қатынастар Қылмыстық құқықтың әдістері. Қылмыстық құқықтың міндеттері.
2. Қылмыстық құқықтың қағидалары және қылмыстық саясат.

Ұсынылатын әдебиеттер

1. Нормативтік материал

1. Адамның құқықтары мен бостандықтарының жалпы декларациясы 1948г. // Сборник международных договоров и законодательных актов РК в области прав человека: В 2-х т. Алматы: Жеті жарғы, 1996. Т.1. Ч.1. Универсальные договоры.

2. Әдебиеттер:

1. Комментарий к Уголовному кодексу Республики Казахстан. Общая часть. А.К. Дауылбаева. – Алматы, 2015. – 500 с.
2. Уголовное право Республики Казахстан. Общая часть: Учебник / ред.: И. И. Рогов, К. Ж. Балтабаев ; сост. А.М. Серикбаев. — Астана : Изд-во ЕНУ, 2015. - 556 с.
3. Ағыбаев А.Н. ҚР Қылмыстық құқығы. Жалпы бөлім.-Алматы.-2017.- 428 б.
4. Ағыбаев А.Н. ҚР Қылмыстық заңына түсіндірме.-Алматы. - 2017.-615 б.
5. «Қазақстан Республикасының заңнамасы бойынша қылмыстық жаза ретінде бас бостандығының шектелуінің қылмыстық-құқықтық және қылмыстық-атқарушылық аспектілері» — Б. А. Науырзбаев, Костанай: Костанайская академия МВД им. Ш. Кабылбаева, 2020, 99 с.
6. Котова Н. К. – Уголовное право Республики Казахстан: Общая часть, новое издание, Алматы: Академия экономики и права, 2020, 218 с.
7. Жунусов Б. Ж. – Уголовное право Республики Казахстан. Общая часть, 2-е изд., доп. и перераб., Караганда, Центрально-Казахстанская академия, 2020, 350 с.
8. «Қазақстан Республикасының Қылмыстық құқығы. Ерекше бөлім» — А. Б. Бекмагамбетов, В. П. Ревин, В. В. Ревина; Астана: Туран-Астана университеті, 2021, 328 с.
9. «Қазақстан Республикасының Қылмыстық құқығы. Жалпы бөлім: Оқулық» — С. М. Рахметов и А. М. Алибекова, Алматы: Лантар Трэйд, 2022, 439 с.

Семинар 2. Қылмыстық заң.**Семинар жоспары (2 сағат):**

1. Қылмыстық заңның түсінігі және оның белгілері.
2. Қылмыстық заңнаманың жүйесі. Қылмыстық құқықтық норманың құрылымы.
3. Қылмыстық заңның кеңістіктегі күші.
4. Қылмыстық заңның уақыттағы күші.
5. Қылмыстық заңды түсіндіру.

Ұсынылатын әдебиеттер**1. Нормативтік материал**

1. Адамның құқықтары мен бостандықтарының жалпы декларациясы 1948г. // Сборник международных договоров и законодательных актов РК в области прав человека. Алматы: Жеті жарғы, 1996. Т.1. Ч.1. Универсальные договоры.
2. Дипломатиялық қатынас туралы Вена Конвенциясы 1965 жыл // Сборник действующих договоров. Вып. 23.
3. Континентальды шельф туралы Конвенция 1958 жыл // Сборник действующих договоров. Вып. 23.
4. Ашық теңіз туралы Конвенция 1962 жыл // Сборник действующих договоров. Вып. 22.
5. Аумақтық теңіз және жанындағы аймақтар туралы Конвенция 1958 жыл // Международное право в документах. М., 1982г.
6. «Мемлекеттік шекара туралы» ҚР Заңы (15 шілде 1996. № 31-1; 22 желтоқсан 1998 жылғы өзгерістерімен және толықтыруларымен).
7. «Азаматтық туралы» ҚР Заңы (3 қазан 1995 жылғы өзгерістерімен және толықтыруларымен).
8. «Нормативтік құқықтық актілер туралы» ҚР Заңы (24 наурыз 1998 жылғы, 17 октября 2001 жылғы өзгерістерімен және толықтыруларымен)

2. Әдебиеттер:

3.

- 1 Котова Н. К. – Уголовное право Республики Казахстан: Общая часть, новое издание, Алматы: Академия экономики и права, 2020, 218 с.
- 2 Жунусов Б. Ж. – Уголовное право Республики Казахстан. Общая часть, 2-е изд., доп.

3 «Қазақстан Республикасының Қылмыстық құқығы. Ерекше бөлім» — А. Б. Бекмагамбетов, В. П. Ревин, В. В. Ревина; Астана: Туран-Астана университеті, 2021, 328 с.

4 «Қазақстан Республикасының Қылмыстық құқығы. Жалпы бөлім: Оқулық» — С. М. Рахметов и А. М. Алибекова, Алматы: Лантар Трэйд, 2022, 439 с.

Семинар 3. Қылмыстық құқық бұзушылықтардың түсінігі.

Семинар жоспары (2 сағат):

1. Қылмыстық құқық бұзушылықтардың түсінігі және белгілері.
2. Қоғамға қауіптілік қылмыстың маңызды материалдық белгісі ретінде.
3. Құқыққа қайшылық қылмыстың формальды белгісі ретінде.
4. Қылмыс кінәлі және жазаланатын іс-әрекет.
5. Қоғамға қауіпті іс-әрекетті криминализациялау және декриминализациялау.
6. Қылмыстардың басқа құқықбұзушылықтардан айырмашылығы.

Ұсынылатын әдебиеттер

1. Нормативтік материал

1 Қазақстан Республикасының Конституциясы 1995 жыл 30 тамыз
https://online.zakon.kz/Document/?doc_id=51005029

2 Қазақстан Республикасының Кодексі 2014 жылғы 3 шілдедегі № 226-V ҚРЗ (31.08.2025 жылғы өзгерістер мен толықтырулармен). https://online.zakon.kz/Document/?doc_id=31575252

2. Әдебиеттер:

1 Котова Н. К. – Уголовное право Республики Казахстан: Общая часть, новое издание, Алматы: Академия экономики и права, 2020, 218 с.

2 Жунусов Б. Ж. – Уголовное право Республики Казахстан. Общая часть, 2-е изд., доп. и перераб., Караганда, Центрально-Казахстанская академия, 2020, 350 с.

3 «Қазақстан Республикасының Қылмыстық құқығы. Ерекше бөлім» — А. Б. Бекмагамбетов, В. П. Ревин, В. В. Ревина; Астана: Туран-Астана университеті, 2021, 328 с.

4 «Қазақстан Республикасының Қылмыстық құқығы. Жалпы бөлім: Оқулық» — С. М. Рахметов и А. М. Алибекова, Алматы: Лантар Трэйд, 2022, 439 с.

Семинар 4. Қылмыстық жауаптылықтың негізі және қылмыс құрамы.

Семинар жоспары (2 сағат):

1. Қылмыс құрамының шығу тегі, түсінігі және мәні.
2. Қылмыс құрамының элементтері және белгілері.
3. Қылмыстық құқық теориясындағы қылмыс құрамын сыныптау.
4. Қылмыстардың құрамы және оларды саралау.
5. №№ 1-3; 10-13 бб. /5/ есептерді шешу

Ұсынылатын әдебиеттер

1. Нормативтік материал

Ұсынылатын әдебиеттер

3. Нормативтік материал

1 Қазақстан Республикасының Конституциясы 1995 жыл 30 тамыз
https://online.zakon.kz/Document/?doc_id=51005029

2 Қазақстан Республикасының Кодексі 2014 жылғы 3 шілдедегі № 226-V ҚРЗ (31.08.2025 жылғы өзгерістер мен толықтырулармен). https://online.zakon.kz/Document/?doc_id=31575252

4. Әдебиеттер:

1 Котова Н. К. – Уголовное право Республики Казахстан: Общая часть, новое издание, Алматы: Академия экономики и права, 2020, 218 с.

2 Жунусов Б. Ж. – Уголовное право Республики Казахстан. Общая часть, 2-е изд., доп.

3 «Қазақстан Республикасының Қылмыстық құқығы. Ерекше бөлім» — А. Б. Бекмагамбетов, В. П. Ревин, В. В. Ревина; Астана: Туран-Астана университеті, 2021, 328 с.

4 «Қазақстан Республикасының Қылмыстық құқығы. Жалпы бөлім: Оқулық» — С. М. Рахметов и А. М. Алибекова, Алматы: Лантар Трэйд, 2022, 439 с.

Семинар 5. Қылмыстың объектісі және объективтік жағы **Семинар жоспары (2 сағат):**

1. Қылмыс объектісінің түсінігі және мәні.
2. Қылмыс объектілерін сыныптау.
3. Қылмыс заты, қоғамдық қатынастар заты, қылмыстық ықпалдың заты.
4. Қылмыстың объективтік жағының жалпы сипаттамасы.
5. Қылмыстық іс-әрекет: түсінігі және нысандары. Әрекет және оның түрлері
6. Әрекетсіздік: әрекетсіздік үшін жауаптылықтың түрлері және шарттары.
7. Қылмыстың салдары, оларды сыныптау.
8. Себепті байланыс.
9. Қылмыстың объективтік жағының қосымша белгілері: қылмыстың жасалу орны, уақыты, тәсілі, жағдайы және құралы: Қосымша белгілердің заңи маңызы.

Ұсынылатын әдебиеттер **Ұсынылатын әдебиеттер**

5. Нормативтік материал

1 Қазақстан Республикасының Конституциясы 1995 жыл 30 тамыз
https://online.zakon.kz/Document/?doc_id=51005029

2 Қазақстан Республикасының Кодексі 2014 жылғы 3 шілдедегі № 226-V ҚРЗ (31.08.2025 жылғы өзгерістер мен толықтырулармен). https://online.zakon.kz/Document/?doc_id=31575252

6. Әдебиеттер:

1 Котова Н. К. – Уголовное право Республики Казахстан: Общая часть, новое издание, Алматы: Академия экономики и права, 2020, 218 с.

2 Жунусов Б. Ж. – Уголовное право Республики Казахстан. Общая часть, 2-е изд., доп. и перераб., Караганда, Центрально-Казахстанская академия, 2020, 350 с.

3 «Қазақстан Республикасының Қылмыстық құқығы. Ерекше бөлім» — А. Б. Бекмагамбетов, В. П. Ревин, В. В. Ревина; Астана: Туран-Астана университеті, 2021, 328 с.

4 «Қазақстан Республикасының Қылмыстық құқығы. Жалпы бөлім: Оқулық» — С. М. Рахметов и А. М. Алибекова, Алматы: Лантар Трэйд, 2022, 439 с.

Семинар 6. Қылмыстың субъектісі және субъективтік жағы. **Семинар жоспары (2 сағат):**

1. Қылмыс субъектісінің түсінігі белгілері.
2. Жас қылмыс субъектісінің міндетті белгісі ретінде. Жасты анықтаудың ережесі.
3. Есі дұрыстық және оның критериилері. Есі дұрыс еместік: түсінігі, критериилері және заңи салдары
4. Жасының келуіне байланысты есі дұрыстық
5. Есі дұрыстықты жоққа шығармайтын психикалық бұзылу
6. Қылмыстың арнайы субъектісі.
7. Қылмыстың субъективтік жағының түсінігі, мазмұны және мәні.
8. ҚР Қылмыстық кодексі бойынша кінәнің түсінігі және мазмұны.
9. Кінә нысаны
10. Кінәнің қасақаналық нысаны және оның түрлері.
11. Кінәнің абайсыздық нысаны және оның түрлері.

12. Кінәнің екі бірдей нысаны.
13. Қылмыстың субъективтік жағының қосымша белгілері және олардың құқықтық мәні.
14. Қате және оның қылмыстық құқықтық мәні.

Ұсынылатын әдебиеттер **Нормативтік материал**

1. ҚР Қылмыстық кодексі 19-23 баптар.
2. «Адамның өміріне және денсаулығына қарсы кейбір қылмыстарды саралау туралы» №1 11 мамыр 2007 жылғы ҚР Жоғарғы сотының қаулысы (үзінді).
3. «Бұзақылық туралы істер бойынша сот тәжірибесі туралы» №5 21 шілде 1995 жылғы ҚР Жоғарғы сотының қаулысы (үзінді).

Әдебиеттер:

1. Котова Н. К. – Уголовное право Республики Казахстан: Общая часть, новое издание, Алматы: Академия экономики и права, 2020, 218 с.
2. Жунусов Б. Ж. – Уголовное право Республики Казахстан. Общая часть, 2-е изд., доп. и перераб., Караганда, Центрально-Казахстанская академия, 2020, 350 с.
3. «Қазақстан Республикасының Қылмыстық құқығы. Ерекше бөлім» — А. Б. Бекмагамбетов, В. П. Ревин, В. В. Ревина; Астана: Туран-Астана университеті, 2021, 328 с.
4. «Қазақстан Республикасының Қылмыстық құқығы. Жалпы бөлім: Оқулық» — С. М. Рахметов и А. М. Алибекова, Алматы: Лантар Трэйд, 2022, 439 с.

Семинар 7. Қылмысты жасау сатылары.

Семинар жоспары (2 сағат):

1. Қылмысты жасау сатыларының түсінігі.
2. Қылмысқа дайындалу және ол үшін қылмыстық жауаптылық.
3. Қылмысқа оқталу және ол үшін қылмыстық жауаптылық.
4. Қылмыс жасаудан өз еркімен бас тартудың қылмыстық құқықтық мәні.
5. Шын өкінудің қылмыстық құқықтық сипаттамасы.

Ұсынылатын әдебиеттер

Нормативтік материал

1. ҚР Қылмыстық кодексі 24-26 баптар.

Әдебиеттер:

1. Тер-Акопов А.А. Добровольный отказ от совершения преступления. М., 2001г.
2. Черненко Т.Г. - Назначение наказания при множественности преступлений. 2003г.
3. Р.Е. Джансараева, Ш.Б. Маликова, А.М. Ергали Уголовное право. Учебно-методические материалы по Общей части. Алматы: Қазақ университеті, 20013г.

Семинар 8. Қылмыстық құқықбұзушылықтардың көптігі.

Семинар жоспары (2 сағат):

1. Көптік қылмыстардың түсінігі және нысандары.
2. Бір реттік қылмыстар және көптік қылмыстар. Бірыңғай күрделі қылмыстардың көптік қылмыстардан айырмашылығы.
3. Қылмыстардың бірнеше рет жасалуы.
4. Қылмыстардың жиынтығы: түсінігі және түрлері.
5. Қылмыстардың қайталануы: түсінігі, белгілері, түрлері және мәні.
6. Қылмыстық құқықтық нормалардың бәсекелестігінің түсінігі және түрлері.

Ұсынылатын әдебиеттер

Нормативтік материал

1. ҚР Қылмыстық кодексі 12-14 баптар.
2. «Қылмыстардың қайталануы туралы заңнаманы соттардың қолдануы туралы» №8 25 желтоқсан 2007 жылғы ҚР Жоғарғы сотының қаулысы (үзінді).

3. «Қылмыстың бірнеше рет жасалуын және жиынтығын саралау туралы» №11 25 желтоқсан 2006 жылғы ҚР Жоғарғы сотының қаулысы (үзінді).

Әдебиеттер:

1. Ағыбаев А.Н. ҚР Қылмыстық құқығы. Жалпы бөлім. - Алматы. - 2017. - 428 б.
2. Ағыбаев А.Н. ҚР Қылмыстық заңына түсіндірме. - Алматы. - 2017. - 615 б.
3. ҚР Қылмыстық кодексі 16 шілде 1997ж. - Алматы: ЮРИСТ, 2012. - 164 б.
4. ҚР Қылмыстық кодексі 3 шілде 2014 ж. - Алматы: ЮРИСТ, 2022. - 208 б.
5. Комментарий к Уголовному кодексу Республики Казахстан. Общая часть / Под ред. А.К. Дауылбаева. - Алматы, 2015. - 500 с.
6. Уголовное право Республики Казахстан. Общая часть: Учебник / ред.: И. И. Рогов, К. Ж. Балтабаев; сост. А.М. Серикбаев. — Астана: Изд-во ЕНУ, 2015. - 556 с

Семинар 9. Қылмыстық құқық бұзушылыққа қатысу.**Семинар жоспары (2 сағат):**

1. Бірге қатысушылық институтының түсінігі және мәні.
2. Қылмысқа бірге қатысушылықтың түрлері. Біреу арқылы зиян келтіру және оны саралау. Айдап салушының түрлері. Қылмыс жасауға көмектесудің түрлері және оны жасырудан айырмашылығы.
3. Бірге қатысушылықтың нысаны мен түрлері.
4. Қылмысқа бірге қатысушылардың жауаптылығының арнайы мәселелері.
5. Қылмысқа жанасушылық: түсінігі және түрлері.

Ұсынылатын әдебиеттер**Нормативтік материал**

1. ҚР Қылмыстық кодексі 27-31 баптар.
2. «Қарақшылық және бірге қатыса отырып жасалған өзгеде қылмыстар үшін жауаптылық туралы заңнаманы соттардың қолдануының кейбір мәселелері туралы» №2 21 маусым 2001 жылғы ҚР Жоғарғы сотының қаулысы (үзінді).
3. «Зорлаумен және нәпсіқұмарлық сипатындағы өзгеде күш қолданумен байланысты қылмыстарды саралаудың кейбір мәселелері туралы» №4 11 мамыр 2007 жылғы ҚР Жоғарғы сотының қаулысы (үзінді).

Әдебиеттер:

1. Красиков Ю.А. Соучастие в преступлении // Уголовное право. Общая часть. Курс лекций. Лекция 10. М., 2000г.
2. Рарог А.И. Ответственность за соучастие в преступлении. М., 2001г.
3. Бурчак Ф.Г. Учение о соучастии по советскому уголовному праву. Киев, 2005г.
4. Баймурзин Г.И. Ответственность за прикосновенность к преступлению. Алма-Ата, 2006г.

Семинар 10. Іс-әрекеттің қылмыстылығын жоятын мән-жайлар.**Семинар жоспары (2 сағат):**

1. Қылмыстық іс-әрекетті жоятын мән-жайлардың түсінігі және заңи табиғаты.
2. Қажетті қорғаныс және оның құқыққа сәйкестілігінің шарттары. Алдамшы қорғанысты құқықтық бағалау. Қажетті қорғаныс шегінен шығу.
3. Қылмыскерді ұстау актісінің құқыққа сәйкестілігінің шарттары және қылмыскерге зиян келтіру. Қылмыс жасаған тұлғаны ұстау үшін қажетті шаралардың шегінен шығу.
4. Аса қажеттіліктің құқыққа сәйкестілігінің шарттары. Аса қажеттіліктің қажетті қорғаныстан айырмашылығы.
5. Орынды тәуекелділіктің түсінігі және құқыққа сәйкестілігінің шарттары
6. Тәндік және психикалық мәжбүрлеу: түсінігі және айырмашылығы.
7. Бұйрықты немесе өкімді орындау.
8. Жедел-іздістіру шараларын жүзеге асыру.

Ұсынылатын әдебиеттер**1. Нормативтік материал**

1. ҚР Қылмыстық кодексі 32-38 баптар.
2. «Қажетті қорғаныс туралы заңнаманы қолдану туралы» №2 11 мамыр 2007 жылғы ҚР Жоғарғы сотының қаулысы (үзінді).
3. «Адамның өміріне және денсаулығына қарсы кейбір қылмыстарды саралау туралы» №1 11 мамыр 2007 жылғы ҚР Жоғарғы сотының қаулысы (үзінді).

2. Әдебиеттер:

1. Баулин Ю.В. Обстоятельства, исключая преступность деяния. Харьков, 2000г.
2. Якубов А.Е. - Обратная сила уголовного закона- некоторые проблемы совершенствования. 2003г
3. Михайлов В.И. Преступный приказ вопросы и решения // Юстиция. 2001г №9.
4. Самороков В.И. Риск в уголовном праве // Государство и право. 2001 № 5.
5. Турецкий Н.Н. Необходимая оборона. Причинение вреда при задержании лица, совершившего посягательство. Алматы, 2003г.
6. Р.Е. Джансараева, Ш.Б. Маликова, А.М. Ергали Уголовное право. Учебно-методические материалы по Общей части. Алматы: Қазақ университеті, 20013г.

Семинар 11. Жазаның түсінігі және мақсаты. Жаза жүйесі және түрлері.**Семинар жоспары (2 сағат):**

1. Жазаның түсінігі және белгілері.
2. Жазаның өзге де ықпал ету шараларынан айырмашылығы.
3. Жазаның мақсаттары.
4. Жазаның жүйесі және оның мәні.
5. Жазаны сыныптау. Негізгі, қосымша, аралас.

Ұсынылатын әдебиеттер**1. Нормативтік материал**

1. ҚР Қылмыстық кодексі 39-51 баптар.

2. Әдебиеттер:

1. Львова Е.Ю. Наказание (учебное и практическое пособие). Алматы, 2000г.
2. Медведев Ю.В. История наказаний в России. 2001г.
3. Уголовное наказание в вопросах и ответах. Под ред. В.С.Комиссарова, Р.Х.Якупова. М., 2001г.
4. Фойницкий И.Я. Учение о наказании в связи с тюремоведением. М., 2000 г.

Семинар 12. Жаза тағайындау.**Семинар жоспары (2 сағат):**

1. Жаза тағайындаудың жалпы бастамасының түсінігі және мәні.
2. Жеңілдететін мән-жайлар бар болған кезде жаза тағайындаудың ерекшеліктері.
3. Жазаны даралаудағы ауырлататын мән-жайлардың ролі.
4. Жаза тағайындаудың айрықша ережелері.

Ұсынылатын әдебиеттер**1. Нормативтік материал**

1. ҚР Қылмыстық кодексі 52-64 баптар.
2. «Жаза тағайындау кезінде заңдылықтың соттармен сақталуы туралы» №1 30 сәуір 1999 жылғы ҚР Жоғарғы соты Пленумының қаулысы (25.12.2007 жылғы өзгерістермен).
3. «ҚР Қылмыстық кодексі 63-бабын қолдану бойынша сот тәжірибесі туралы» №4 21 маусым 2001 жылғы ҚР Жоғарғы сотының қаулысы.

2. Әдебиеттер:

1. Фойницкий И.Я. - Уголовное право. Посягательства личные и имущественные 2000г
2. Поленов Г.Ф. Отсрочка исполнения приговора: Методическое пособие. Алматы, 2001г.
3. Леей А.А., Игнатьева М.В., Капица Е.И.. Общие начала назначения наказания // Юстиция, 2003, №1.
4. Ткаченко В.И. Назначение наказания: Учебное пособие. М., 2004г.
5. Р.Е. Джансараева, Ш.Б. Маликова, А.М. Ергали Уголовное право. Учебно-методические материалы по Общей части. Алматы: Қазақ университеті, 20013г.

Семинар 13. Қылмыстық жауаптылықтан және жазадан босату.**Семинар жоспары (2 сағат):**

1. Қылмыстық жауаптылықтан және жазадан босатудың түсінігі және мәні.
2. Қылмыстық жауаптылықтан босатудың түрлері.
3. Қылмыстық жазадан босатудың түсінігі және мәні.
4. Қылмыстық жазадан босатудың түрлері.
5. Рақымшылық және кешірім жасау жазадан босатудың әмбебапты түрі ретінде.

Ұсынылатын әдебиеттер**1. Нормативтік материал**

1. ҚР Қылмыстық кодексі 65-79 баптар.
2. "Психиатриялық көмек және оны көрсету кезіндегі азаматтардың құқықтарына берілетін кепілдік» Қазақстан Республикасының Заңы 16 сәуір 1997 жыл
3. «Алкоголизммен, есірткі құмарлықпен және уытқұмарлықпен ауыратындарды мәжбүрлі емдеу» Қазақстан Республикасының Заңы 7 сәуір 1995 жыл. 20.12.2004 жылғы өзгерістерімен және толықтыруларымен.
4. Медициналық сипаттағы мәжбүрлеу араларын қолдану бойына со тәжірибесі туралы» ҚР Жоғарғы Сотының нормативтік Қаулысы №8 9 шілде 1999 жыл.

2. Әдебиеттер:

1. Назаренко Г.В. Принудительные меры медицинского характера в уголовном праве. М., 2000г.
2. Якушин В.А. Назаров В.В., - Ошибка в уголовном праве и ее влияние на пределы субъективного вменения.2005г
3. Право и психиатрия // Сост. С.В.Полубинская / Под ред. С.В.Бородина. М., 2000г.
4. Р.Е. Джансараева, Ш.Б. Маликова, А.М. Ергали Уголовное право. Учебно- методические материалы по Общей части. Алматы: Қазақ университеті, 20013г.
5. Спасенников Б.А. Принудительные меры медицинского характера. М., 2003г.

Семинар 14. Кәмелетке толмағандардың қылмыстық жауаптылығы.**Семинар жоспары (2 сағат):**

1. Кәмелетке толмағандардың қылмыстық жауаптылығы түсінігі және мәні.
2. Қылмыстық жауаптылықтан босатудың түрлері.
3. Қылмыстық жазадан босатудың түсінігі және мәні.
4. Қылмыстық жазадан босатудың түрлері.

Ұсынылатын әдебиеттер**Нормативтік материал**

- 1 Қазақстан Республикасының Конституциясы 1995 жыл 30 тамыз
https://online.zakon.kz/Document/?doc_id=51005029

- 2 Қазақстан Республикасының Кодексі 2014 жылғы 3 шілдедегі № 226-V ҚРЗ (31.08.2025 жылғы

Әдебиеттер:

- 1 Котова Н. К. – Уголовное право Республики Казахстан: Общая часть, новое издание, Алматы: Академия экономики и права, 2020, 218 с.
- 2 Жунусов Б. Ж. – Уголовное право Республики Казахстан. Общая часть, 2-е изд., доп. и перераб., Караганда, Центрально-Казахстанская академия, 2020, 350 с.
- 3 «Қазақстан Республикасының Қылмыстық құқығы. Ерекше бөлім» — А. Б. Бекмагамбетов, В. П. Ревин, В. В. Ревина; Астана: Туран-Астана университеті, 2021, 328 с.
- 4 «Қазақстан Республикасының Қылмыстық құқығы. Жалпы бөлім: Оқулық» — С. М. Рахметов и А. М. Алибекова, Алматы: Лантар Трэйд, 2022, 439 с.

Семинар 14. Медициналық сипаттағы мәжбүрлеу шаралары.

Семинар жоспары (2 сағат):

1. Медициналық сипаттағы мәжбүрлеу шараларының түсінігі және мәні.
2. Медициналық сипаттағы мәжбүрлеу шараларының түрлері.

Ұсынылатын әдебиеттер

7. Нормативтік материал

- 1 Қазақстан Республикасының Конституциясы 1995 жыл 30 тамыз
https://online.zakon.kz/Document/?doc_id=51005029
- 2 Қазақстан Республикасының Кодексі 2014 жылғы 3 шілдедегі № 226-V ҚРЗ (31.08.2025 жылғы өзгерістер мен толықтырулармен). https://online.zakon.kz/Document/?doc_id=31575252

8. Әдебиеттер:

- 1 Котова Н. К. – Уголовное право Республики Казахстан: Общая часть, новое издание, Алматы: Академия экономики и права, 2020, 218 с.
- 2 Жунусов Б. Ж. – Уголовное право Республики Казахстан. Общая часть, 2-е изд., доп. и перераб., Караганда, Центрально-Казахстанская академия, 2020, 350 с.
- 3 «Қазақстан Республикасының Қылмыстық құқығы. Ерекше бөлім» — А. Б. Бекмагамбетов, В. П. Ревин, В. В. Ревина; Астана: Туран-Астана университеті, 2021, 328 с.
- 4 «Қазақстан Республикасының Қылмыстық құқығы. Жалпы бөлім: Оқулық» — С. М. Рахметов и А. М. Алибекова, Алматы: Лантар Трэйд, 2022, 439 с.